

7 forfattere
7 tekster
2018

7 — 7

Ane Nydal

Marlen Ferrer

Kjersti Annesdatter Skomsvold

Thomas Espevik

Ingvild Lothe

Monica Isakstuen

Håvard J. Nilsen

PÅSKE+
PASJON

64 opplevelsesdager

18.3 — 20.5.18

Fra inngangen til den stille uke til

1. pinsedag. Pasjon er lidelse og lidenskap.

Lidelse i møte med verdens dødskrefter.

Lidenskap i møte med livets muligheter.

Påske er fortellinger som former vår kultur

og driver mennesket til frihet.

Påske + Pasjon – i regi av

KULT – Senter for kunst, kultur og kirke,

Oslo Bispedømmeråd, Kirkelig Fellesråd i

Oslo og Domkirkeakademiet. I samarbeid

med bispedømmene Borg, Tunsberg, Agder

og Telemark.

Les mer på

www.paskeogpasjon.no

Påske og pasjon er en tekstvev. I løpet av 64 opplevelsesdager har 144 produksjoner eller verk deltatt i denne veven. Slik har ulike kunstuttrykk blitt knyttet sammen.

Forskjeller er blitt overskredet. Noen av trådene mellom kunstproduksjonene opplever du umiddelbart. Andre oppdager du kanskje først etter å ha forsket i verkets inspirasjonskilder.

Tekst skaper tekst uavhengig av hvilket kunstuttrykk som møter «den skrivende penn». 7 forfattere ble invitert med i tekstveven. Deres oppdrag var å skrive en skjønnlitterært basert tekst, lyrikk eller prosa, etter å ha opplevd musikk, scenekunst, visuell kunst, film, litteratur, arkitektur eller messen. I denne sammenheng er messen forstått som kunstproduksjon.

7 begreper har fulgt Påske og pasjon: svik, ekstase, unnfallenhet, sinne, glede, lidelse, forsoning. Disse fikk forfatterne med seg inn i det enkelte møtet med kunstproduksjonene og i arbeidet med egne tekster. De fikk også med Markusevangeliet fra Det nye testamentet. Begrepene og bibeltekstene har fungert som bakgrunnsmateriale. Resultatet er blitt 7 rike tekster som kommenterer de kunstproduksjonene de er blitt en del av.

I det foreliggende heftet 7 – 7 møter du årets tekster. Her blir du også presentert for de enkelte kunstproduksjonene som var utgangspunkt for forfatternes arbeid. Som du vil erfare, er tekstene forskjellige i form og innhold. Noen utforsker nye måter å bruke språket på, mens andre opererer innenfor mer tradisjonelle uttrykksformer.

Det er syvende året på rad at 7 forfattere utfordres til å skrive om en kunstproduksjon innenfor veven Påske og pasjon. Deres medvirkning er av vital betydning for plattformen. Vi er dypt takknemlig for deres bidrag.

Knut Erik Tveit

Prosjektleder/kurator for Påske og pasjon

Støttet av:

Norsk Kulturråd, Eckbos Legat og Kulturetaten i Oslo kommune

Design: Rayon

1 — 7

Orgelet er et steinras opp mot taket
Der ute står en unnsluppet urspinkel tone
herja av tverrvinder
En fugl letter
For det er over Bare noten er tilbake
Og rommet som stille samler oss
etter en rutsjetur i det interstellare lysmørket

Ane Nydal

—

Etter orgelet

Ane Nydal opplevde *Crucifixion* og
Resurrection fra Marcel Dupres *Sym-*
phonie Passion - med organisten Wil-
libald Guggenmos – i Paulus kirke.

—
Om produksjonen:

[paskeogpasjon.no/event/crucifixion-
og-resurrection-fra-marcel-dupres-
symphonie-passion/](https://paskeogpasjon.no/event/crucifixion-og-resurrection-fra-marcel-dupres-symphonie-passion/)

Arr: Paulus og Sofienberg menighet

2 — 7

Marlen Ferrer

—

at hun er min

Denne stemmen hennes, så mørk,
nesten skingrende,
en hard rytme av ord på ord på ord.

Hun ringer for å si at hun er gift med en
profet,
at hun forfølges i busser, tv-er, butikker,
vegger,
at englene jager henne, overvåker alt hun
sier og gjør.

Jeg skrur på høyttaleren,
stemmen løper og løper, springer seg
vill.

Mens jeg lager middag til ungene, sier
hun til meg,
til englene,
at hun har sju hellige barn,
tre barn, ett barn, ingen barn,
en mastergrad i skrift på stein,
en gruppevoldtekt på en middelhavsøy,
at hun som barn ble bortført, sminket og
preparert av gamle menn,
var Lolita på bordell,
at hun nå er en pornopopmodell,
at livet hennes er en video noen la ut på
YouTube,
som hun leser høyt for meg,
en skrekkfilm som durer og går.

Jeg legger på,
for mange engler og profeter,
for mye arvesynd,
for mye inn og ut av Vor Frue Hospital, av
ørene mine.

Og ungene sover, puster i mørket,
jeg skriver ved drømmende barn,
mobilen er lydløs, tapte anrop lyser opp
slik ildsøylen ledet Moses om natten.

Jeg vet det,
Markus skrev at Jesus reddet så mange
spedalske, døde, blinde, fordervede,
jeg tenker at det ga ham en
overtalelseskraft,
noe ekstra jeg ikke har i mine hender,
glem det, bare overlevelse,
bare fortapelse,
for grunnregelen er at man er så mye
man er villig til å ofre for andre.

I mørket dirrer mobilen på lydløs,
skriker
at hun er min.

Ferrer opplevde *Engler i Amerika*
– av Tony Kushner – på National-
theatret.

—
Om produksjonen:
paskeogpasjon.no/event/engler-i-amerika/2018-05-05/

Arr: Nationaltheatret

Kjersti Annesdatter Skomsvold

Alma mater

Skomsvold opplevde Edvard Munchs verk i Universitetets Aula, gjennom konserten *Bach – far og sønn. Hamburg 1786*, med Det Norske Solistkor og Barokkanerne.

Om produksjonen:
paskeogpasjon.no/event/det-norske-solistkor-barokkanerne-nbe/

Arr: Det Norske Solistkor

Hun sitter der støtt, beina som trestammer ned i jorda, spedbarnet i armene. Alma mater ser mer ut som et fjell, enn de virkelige fjellene bak henne. Hun minner meg om bestemoren min. Håret er helt likt, og bestemoren min er også det tryggeste jeg vet om. Hun holder verden i balanse, ingen kan rokke ved noe som helst, så lenge hun passer på.

Jeg sitter på bakerste rad i Universitetsaulaen, musikken fyller rommet, fyller meg, trenger gjennom huden, synker ned i kroppen. Jeg tenker på om barnet mitt trenger mat. Barnet er hjemme med barnevakt for første gang, og jeg ga det mat før jeg dro på konserten, men kanskje var det ikke nok, kanskje gråter barnet av sult akkurat nå?

Alma mater er ikke bekymret for barna, i så fall skjuler hun det godt. Det står en liten gutt ved siden av henne og undersøker noen blomster, men moren tenker ikke på at gutten kan finne på å spise blomstene, at blomstene kanskje er giftige. To tvillinger sitter på en stubbe, under et stort tre, de er helt nakne, og huden rødlig. Men Alma mater bekymrer seg ikke for at tvillingene kan bli solbrente, få hudkreft når de blir eldre. Det er som om ikke noe galt kan skje på morens vakt. Er det fordi hun har flere barn at hun er så trygg? Blir det lettere å være mor etter hvert? Bestemoren min har også fire barn, og da jeg spurte om det ikke var overveldende med så mange, sa hun at hun ikke hadde tid til å være overveldet.

Så jeg forestiller meg at det er den førstefødte Alma mater sitter med i armene, jeg visker vekk den lyse gutten og de nakne tvillingene fra bildet, og da ser jeg sårbarheten hennes. Jeg ser det svarte i øynene, en sorg, eller skrekk, en førstegangsmor er fullstendig i naturens vold. Det gjør fysisk vondt når noen andre holder barnet, tar på ham med fingre som Alma mater ikke vet om er rene nok, når hun ikke vet om de holder hodet hans godt nok, når de snakker med altfor høye stemmer. Det går et ras inni kroppen hennes når barnet gråter og noen andre prøver å trøste ham, og hun vil rive ham ut av armene deres og gjemme seg i et helt svart rom. Hun forestiller seg at rundt dette rommet er det andre svarte rom, helt tomme, rom på rom, det ene utenfor det andre, og utenfor de svarte, tomme rommene er det bare en skog så stor at den dekker hele jordkloden med sin ro, og da hun klarer å tro at de er så godt gjemt at absolutt ingen noensinne kan finne dem, at ingenting kan nå dem, så klarer hun å puste igjen.

Alma mater puster, hun står i smertene, hun lar seg gjennombore av smerte, igjen og igjen. Hun føder et barn til, og hun føder tvillinger, smertene forsvinner som en ballong fra en barnehånd og opp i skyene. Nå sitter hun der stødig og evig som fjell, omgitt av sønner og døtre, små barn som får utforske hva det vil si å være menneske på denne stakkars lille jorda.

4 — 7

Thomas Espevik

—

Thomas Espevik kikket inn i
jentegarderoben

Jeg har fra tidlig alder
vært et beskrevet menneske
en lærer dro meg inn på kontoret
og skrev på datamaskinen at
*Thomas Espevik kikket inn i
jentegarderoben*
dette vil stå her for alltid, sa han
og kanskje stod det der da jeg søkte
jobb på skolen ti år senere
men jeg fikk jobben, og læreren var der
fortsatt
han var ikke lenger skummel,
men hyggelig
spurte om helgen
om vennene mine
han satte seg ned
og jeg tenkte
forandret?
nei, det var bare jeg som var blitt voksen
stakkars barn

Espevik opplevde *En pasjon*
– av Ingmar Bergman – på
Cinematket.

—

Om produksjonen:
[pasjeogpasjon.no/event/en-
pasjon/2018-04-19/](https://pasjeogpasjon.no/event/en-pasjon/2018-04-19/)

Arr: Cinematket

5 — 7

Ingvild Lothe

—
Pass på hjertet. Det er nådeløst.

Lothe opplevde *Forfatterbevegelsen* – av koreograf Marie Bergby Handeland – på Dansens Hus.

—
Om produksjonen:
paskeogpasjon.no/event/forfatterbevegelsen/

Arr: Dansens Hus

Jeg vet ikke om hun vil ha meg til å kjenne på de vonde følelsene med galskapen og støyen, og alt det røde i bevegelsene.
De klønete musklene gjør meg trist. Eller skyldes kanskje tristheten at han jeg elsket i den perioden jeg var en skremt og sinnssyk kvinne sitter to seter bortenfor med hånda ømt plassert på en annen kvinnes lår.

Jeg forsøker å tolke tingenes tilstand, men klarer det ikke. Jeg tar inn hele atmosfæren i et blikk. Når jeg våkner neste dag, er øynene røde og hovne.

Tenker på fargen rød.
Hjertet er rødt. Hjertet er nakent, dag og natt.
De røde leppene og det røde temperamentet.
Jeg er rød og styrtmørk.
Blodet er rødt. Døden er rød.
Valentinsdagen er også rød, men valentinsdagen kommer fra Amerika,
jeg sender mine kondolanser til Amerika.

Jeg leser en artikkel om menn som tenner på kvinner i røde kjoler.
Det vil si; tettsittende, røde kjoler, hvis fasongen under kjolen er *sånn og sånn*.
Det henter ut urinstinkt i mannen, leser jeg.

Og tenker på urettferdigheter.

Som at slottet er for lite for dronningen, selv om dronningen har mange bad. Jeg må dele badet mitt med andre. Tenker på hesten fra drømmen, som ble om til en

svane, som var hvit og lei seg. Tenker på det bleike barnet. Og fuglene. Tenker på fuglene, som kom for tidlig hjem i år, på hvordan de sultet. Vannet fra springen smaker bly. Tenker på blodet som rant gjennom håret ditt. Husker at jeg tenkte at du kledde det; rødt hår.

Himmelen bytter farge, som volden. Volden bytter farge.
Volden er først blå, så grønn, så blass gul.

Jeg er et skillsmissebarn. Jeg er delikat. Egentlig er jeg stygg og intelligent. Men inni er jeg pen.

Nå styrter sola ned i havet som i syden. Det åpne havet. Det åpne ansiktet i det åpne havet. Det åpne blikket i det åpne ansiktet i det åpne havet, og det lukka rommet. Det lukka ansiktet i det lukka rommet. De lukka øynene i det lukka ansiktet i det lukka rommet.

Jeg drukner ikke, jeg danser!

Monica Isakstuen

—

PLASTIC FANTASTIC

Isakstuen opplevde imaginære
Håpets katedral – av kunstneren
Solveig Egeland - i Ytre Hvaler
nasjonalpark.

—
Om produksjonen:
kirken.no/nb-NO/bispedommer/
borg-bispedomme/fagomrader/
hapetskatedral/

Arr: Borg bispedømme

PLASTIC FANTASTIC

Jeg skulle ønske jeg hadde troen. Jeg skulle ønske jeg hørte stemmer eller så lyset eller himmelske skikkelser for den saks skyld. Jeg skulle ønske jeg kjente meg i ett med noe når jeg lente meg bakover og lukket øynene. Jeg skulle ønske jeg hadde for vane å legge ut på tur, ved havet for eksempel, rullestein på rullestein i milliongamle formasjoner ut mot horisonten. Lange turer er godt for helsa, både fysisk og mentalt, men også for troen, tror jeg. Og for balansen. Det er jo ikke mulig å tenke på noe annet enn selve bevegelsen når man forflytter seg fra en rullestein til en annen, og en tredje og en fjerde og så videre, man må se an og beregne avstand og føre seg stødig, man må hoppe lett og kalkulere klokt og trå varsomt, sette én fot foran der og én fot foran der igjen. Ikke tenke på noe annet. Salt bølgeluft ned i lungene, sterk sol bak skylaget som nesten bryter opp, bare nesten.

Jeg skulle ønske jeg gikk faste turer ved havet og stoppet på faste steder, for eksempel en liten strand, et ti-femten meter bredt belte med hvite sandkorn bortenfor rullesteiner og svaberg, og at det lå noe drivved der som man kunne lene seg inntil, for eksempel en solbleket og porøs tømmerstokk. Jeg skulle ønske jeg satt der, på en liten strand langt ute ved havet og skuet ut over. To ganger i uka, minst. Mens jeg klødde hunden min bak øret. Er det ikke å skue det heter, når man sitter sånn? Uansett: Det hadde vært fint. Sitte der med knekkebrød i den ene hånda og en termokopp med hjemmelaget ingefær-te i den andre, mens hunden min – blandingshund eller ren rase, det er ikke så viktig, det er ikke poenget – mens hunden min løp rundt og rundt meg i stadig større sirkler. Jeg skulle ta store slurker av teen og grådige biter av knekkebrødene og når jeg hadde spist og drukket opp skulle jeg lukke øynene og løfte ansiktet mot himmelen og havet og da skulle jeg se –

Nei. Der har du problemet. For jeg ser ingenting når jeg lukker øynene, samme hvor mye jeg ønsker meg det, samme hvordan jeg sitter og på hvilket sted, samme hvor mye jeg prøver å mane synet fram: SE HÅPET! freser jeg til meg selv, SE KATEDRALEN! Men det jeg ser med lukkede øyne kan i beste fall beskrives som en oransje teltduk, flekker av lys, et kaotisk nett av svarte stier som brer seg ut over øyeeplenes buede jordskorpe.

Hvor kan jeg se den? spør jeg. Hvor ligger den fortøyd, hvor skal vi møtes? Hun ler. Er det bølger jeg hører i bakgrunnen, eller rullende stein eller bjeffingen fra en hund eller alt på en gang. Eller et naturprogram på tv – hva vet vel jeg. Det finnes ikke noe å se, sier hun. Håpets katedral er ikke bygd ennå. Den er bare et syn, en visjon, en kjærlighetserklæring, et håp. Så den finnes altså ikke, sier jeg. Det er klart den finnes, sier hun.

Maktet hun virkelig å åpne øynene? Holdt hun faktisk blikket festet mot horisonten? Lyste synet så sterkt? Brant visjonen så klart? Åpenbarte dét seg for henne som hun sier at hun så? En katedral for alt og alle, for livet og havet. Er det sant? Og hvordan kan jeg vite at det er sant?

Jeg skulle ønske at jeg var henne. På en måte. Jeg skulle ønske at det var jeg som satt der inntil den solbleke, porøse tømmerstokken med åpne øyne, mens hunden min løp og løp og løp. Skje din vilje, skulle rullesteinene og svaberget buldre. Hvem sin vilje? ville jeg spørre. Hvem snakker? Se, her er jeg, skulle himmelen si. Send meg, ville jeg svare. For nå var jeg henne, og der ute i horisonten skulle havet åpne seg, ikke dele seg som for Moses men åpne seg, gi plass til et spir, et stigende tak, en skinnende flytende katedral, et omvendt forlis, selve håpet. Vrakplast gjort vakkert igjen. Plastic fantastic. Og jeg skulle se, lytte, tro. Jeg skulle reise meg og gå fra stedet og være fylt av noe jeg ikke forsto, men som jeg likevel ville holde fast ved, og jeg kom til å gjemme ordene i hjertet og skrive dem ned og fortelle videre: HØR! Jeg så en katedral stige opp av havet og det var plast det handlet om og dyr og andre levende skapninger det handlet om, det var selve livet det handlet om. Hører dere. *Vi må gjøre noe.* Vi må rydde og bygge og sjøsette og håpe og tro og elske og be. Mengden vann i verden er konstant. Dessverre ikke menneskene. Dessverre ikke plast.

Har jeg hørt om havhester som blir funnet døde med magene fulle av alt annet enn mat. Har jeg vært ute langs kysten i det siste. Har jeg fått med meg at det ikke lenger er tang jeg må rydde vekk fra strendene når disse mine minste skal bade, men flasker og dunker og kasser og bøtter og kanner og poser og glad-pack og q-tips og kondomer og korker, har jeg sett ned i det siste, mellom rullesteinene eller i sanden eller sprekkene i svaberget: har jeg sett ned og har jeg sett virkelig godt etter, de minste bitene er de farligste, sjødyr er som barn, de liker farger, spiser plast som om det var sukkertøy. Har jeg tenkt over i hvilken grad havet binder oss sammen. Binder hvem, sier jeg. Oss, svarer hun. Du og jeg og himmelen og bølgene, havhestene, måkene og fiskene, skjellene, glassmanetene, korallrevene og barna.

Har jeg fått med meg, har jeg sett, har jeg tenkt, har jeg gjort, har jeg bedt. Har jeg trodd.

Opp fra havet et syn. Ut av søppelet en katedral. Vi må gjøre noe, gjentar hun. Vi må gjøre noe. Vi må gjøre, gjøre, gjøre, gjøre, ikke bare be, be, be, be, eller for all del be også, den som vil, men først og fremst må vi plukke, rydde, samle, samles, bygge. Den finnes altså ikke, sier jeg. Møt meg, sier hun. Jeg skal vise deg alt sammen.

7 — 7

Håvard J. Nilsen

—

Til Johannes

Nilsen opplevde *Johannespasjonen*
- av Johann Sebastian Bach - i
Bragernes kirke.

Om produksjonen:
[paskeogpasjon.no/event/johannes-
pasjonen-av-j-s-bach/](https://paskeogpasjon.no/event/johannes-pasjonen-av-j-s-bach/)

Arr: Bragernes menighet

1.

ingen skarpe lys over Bodø den kvelden ingen visjoner på himmelen
bare barfrosten, den svarte vinden og et vinterbarn kastet ned i tida

jeg skal få navnet ditt skal få det av pappa, han har båret det hit, nå
får jeg det han og mamma sitter i den lille stua på Bertnes, sier
ingenting de fyrer i kaminen, ser frosten glitre på ruta, vet at det er
avgjort nå

de vet at det ligger mange gode ønsker i et navn, men ingen natur så de
ber

2.

kanskje blir det et sted i den lille lærerboligen den natta drømt om det livet
jeg skal leve

om da jeg skal stå under de samme stjernene etter å ha sett lyset et
voldsomt lys i en grå ettermiddag i menigheta

da skal vi få samme herre, du og jeg for også du så et lys, så mye
sterkere enn mitt oppe i fjellet, da han ble hvit og mektig og gav deg
arr på sjelen

jeg vil at det lyset skal bo i meg, vil ha det med meg gjennom alle gater og
alle rom og vi tror at han er en venn, en kompis som skal sitte ved
siden av oss med all verdens innsikt og lære oss om livet

men han er en makt, et fryktelig lys som legger byer øde og setter
mennesker i brann

så jeg flykter jeg velger meg veier ingen har lagt der foran meg

3.

vi vet begge at det var så vakkert der de sene kveldene da han var midt iblant oss da vi var musikere under hans nåde og fikk være samlingspunkt for pinsesvermerne i den lille byen under det store fjellet

senere brøt vi opp og gikk varme og urolige gjennom de lumre mosjøgatene jeg kom hjem og låste døra stilt bak meg på rommet mitt var det kjølig jeg la skulderveska fra meg, sto litt ved vinduet, kjente at gløden tapte seg langsomt

men jeg ville ikke la den slokne, jeg ville være lys i en verden av mørke, så jeg ba ba om lys og ild i kroppen ba og ba og brant

4.

jeg har sittet med ei venninne i en park i Füssen og sett de første stjernene glitre til over hustakene og fjellene og visst at vi var hans og dyrebare

jeg har gått gatelangs i Trondheim og vært dramatisk ung mann og sikker på at nå ramler himmelen ned, og jeg har vært mild alvorlig mann utover natten i Vår Frue mens angstgløden gav seg og de kjølige kirkemurene holdt meg og troen min sammen

jeg har fulgt lyktene oppover mot Estenstadhytta alene, har stått der og sett utover byen og kjent at det er tøv at vi skal være lys fordi Gud er lys, kjent at jeg ikke vil være en lyskaster, men en hei i tussmørket

jeg har fått bære navnet ditt gjennom mine dager og år fordi han virkelig er nådig, fordi jeg ikke har noe annet navn, fordi det var det navnet jeg fikk gjennom barfrost og bønner

5.

og han må ha visst det jeg vet nå:

at jeg skulle leve under en blå stjerne at jeg skulle be meg tom og begynne å skrive at jeg skulle lære meg å skrive for å skrive meg fri fra ham for å si slukk alle lys og se oss for å si at helvete er et sted uten skygger

for å si at under sol og måne er han den samme, mens jeg veksler mellom tussmørke og grålysning uavhengig av tid på døgnet

for å si at jeg tror jeg tror at det finnes en morgen for oss og stille rom under lavthengende stjerner

K
NFALLENHET
STASE
NE
EDE
ELSE
RSONING